

תשובת השד 'גאל אלון':

ל.א.

שאלה 3:

האם בדק אגף העתיקות אם סמכותו המדעית של מר דיין מובטחת, לאור הור"א את סעיף 7 (ב) של הפקודה הנ"ל?

תשובת השד 'גאל אלון':

לאור התשובה לשאלה מס' 2 — התשובה שלילית.

שאלה 4:

האם קיבל מר דיין היתר לייצא עתיקות?
אם כן — מתי?
לגבי אילו עתיקות?
באילו סכומים?

תשובת השד 'גאל אלון':

ל.א.

שאלה 5:

האם קיבל מר דיין רשיון לסחור בעתיקות?
אם כן — מתי?

תשובת השד 'גאל אלון':

ל.א.

שאלה 6:

האם האגף מפקח על העתיקות בשטח חיס המוחזקים?

תשובת השד 'גאל אלון':

כן — באמצעות קציני-מטה לי ארכיאולוגיה, שבמפקדות של מפקריה-אזוריים. כן פורסמו כנוי שא זה צווים מיוחדים בכל השטחים המוחזקים.

שאלה 7:

האם הודיע מר דיין לאגף-העתיקות על האתר הארכיאולוגיים שגילה, אם גילה?

תשובת השד 'גאל אלון':

ראת תשובתי לשאלה 1.

שאלה 8:

לאור הפירסום הנ"ל, ותגובת מר דיין שנתפרסמה בהארץ של יום 1 בדצמבר 1971, בה אישר מר דיין מפי דוברו כי סחר בעתיקות — האם ערך אגף העתיקות ביקור בבית דיין, וחקירה מטעמו, לגבי הטענות דלעיל?

אם נערכה חקירה — מה העלתה ה' חקירה?
האם נערך רישום כלי-שהוא לגבי העתיקות (אם בכלל) שבבית דיין, שתצלום מים שלהן נתפרסמו בגיליון הנ"ל של העולם הזה?

תשובת השד 'גאל אלון':

אחרי 1 בדצמבר 1971 — ל.א.

היו"ר שלמה רוזן:

שאלה נוספת לחבריה-הכנסת אורי אבנרי.

אורי אבנרי:

כבוד השר, בעדותו במישרה מסר הד"ר אברהם בירן, כי ביקר באוספו של מר דיין בפעם הראשונה והאתרונה ב-1963.

מאז עברו שמונה שנים, ובכללן 4 חצי שנים של החזקת השטחים, בהן ערך שר הביטחון חפירות נרחבות. חפירה אחת, באזור, התפרסמה בגלל התאונה שהיתה שם.

שאלתי: כיצד זה קרה שבמשך שמונה

ערב הקרב על כראמה. אגף-העתיקות לא שמע, כנראה, על תאונה זו. לפי תשובת יגאל אלון בכנסת, לא הודיע דיין על שוט חפירה בין 1963 ו-1971 — תקופה של שמונה שנים תמימות. כמו כל חפירותיו של דיין, גם חפירה זו היתה עבירה על החוק.

בחו"ל, שבהן מוצעות עתיקות דיין, הופיי עו בעתונות בחו"ל. פרטים על כך פורסמו בהעולם הזה עוד לפני שלוש שנים. יחד עם תצלומים, ולא יתכן כי הדבר לא הובא לידיעת אגף העתיקות.

● התשובה לשאלה מס' 8 תמוהה בי מיוחד. השר ענה רק כי "אחרי ה-1 בי דצמבר 1971" לא נערכה ביקורת בביתו של דיין. האמת היא שלא נערכה ביקורת כזאת מעולם, או לכל היותר פעם אחת, לפני שמונה שנים, כפי שטוען בירן.

● כלומר: גם אחרי הפירסומים האחרונים של "העולם הזה" ש"הכילו פרטים מדויקים על הפרות חוק, לא העז האגף לבקר בביתו של דיין, לערוך רישום של העתיד קות הנמצאות שם, ורישום את השר באדיבות לגבי כל פריט מניין בא, כאילו חפירות נתגלה, או מאיזה פוחר נרכש.

● טענת השר, בתשובה לשאלה הנוספת, שהוא משרת בתפקיד זה רק שנתיים, אינה תופסת כלל. ראשית, מפני ששנתיים היא תקופה ארוכה די והותר לגבי פרשה כזאת, ושנית, מפני שהשר מדבר בשם המישרד ואחראי לו, והוא חייב להשיב על פעולות מישרדו גם בתקופה שכינה בו שר אחר. התשובה היא, איפוא, התחמיר קות.

הסיכום: השר מודה בפירוש כי:

- שר-הביטחון הפך את סעיפי פקודת העתיקות האוסרות עליו לחפור, לחפש, לסחור ולייצא עתיקות, ללא רשיון.
- משרד-החינוך ידע זאת מזה שנים רבות, ולא נקט שום פעולה נגד דיין — גם בהיותו אורח וגם בהיותו שר החקלאות ושר הביטחון.
- המישרד אינו מתכוונן גם עכשיו להפעיל את החוק כלפי דיין.

תלונה רשמית

● כדי לא להשאיר כל פתח לשר-החינוך-התרבות, שיגר לו אורי אבנרי, מייד אחרי מתן התשובה, תלונה רשמית. מובן שאין משרד-החינוך זקוק לתזונה, כדי לפעול. עצם הודעתו של דיין עצמו לאגף העתיקות, שעסק בחפירה בת-החוקיות, והודיע על כעיתונות שהוא פוחר כי עתיקות, מפסקות בחולט. אך אם (המשך בעמוד 18)

תצלום זה לא צולם במחתרת. הוא בוצע על-ידי צלם השבועון בול, שהנציח את משה דיין במשך שעה ארוכה, כשהוא חופר באזור — המקום בו אירעה התאונה כאשר התמוטטה החפירה על דיין בשנת 1968.

לעיני כל

שנים אלה לא ערך משרד-החינוך שום בדיקה באוספו של מר דיין? בשנים אלה, לפי תשובתך, לא הודיע מר דיין על שום חפירה לאגף העתיקות, ואילו במיקרים שעליהם הודיע לפני כן, הרי ברור מתשובת כבוד השר שלא היתה לו סמכות לחפור, שלא קיבל רשיון, שלא נבדקה גם סמכותו המדעית לחפור. איך כל זה מתיישב עם ביצוע פקודת העתיקות מטעם משרד-החינוך-התרבות?

תשובת השד 'גאל אלון':

לא ברור לי אם זו שאלה נוספת או נאום.

אמרתי שבינואר 1971 הודיע מר דיין על תגלית של מערת קברים בנחלה, ש' עלייד גת. זאת אמרת שגם בתקופת כהונתו כשר-הביטחון היתה הודעה, נוסף להערה של מנהל אגף העתיקות, ייתכן שהיו הודעות בעל-פה, שלא נרשמו.

באשר לשאלה הנוספת, ברצוני להזכיר לחבריה-הכנסת שבי-15 בדצמבר, כלומר רק לפני כמה ימים, מלאי שנתיים בלבד לכהונתי כשר-החינוך, ולאחריותי הפרלמנטי שרית על אגף-העתיקות והמוזיאונים. בשנתיים אלה לא הובאה לפני כל תל-

נה, ולכן לא ראיתי צורך לערוך חקירות ובדיקות ללא תלונה המחיבת זאת.

הודאה מפורשת

עד כאן נוסח השאלתה והתשובה. כדאי להתעכב עליהן לרגע קט. מוצנעות בדברי השר כמה הודאות מרעישות. למשל:

● השר מגנה שדיין הודיע על ביצוע חפירות, מבלי שקיבל כל היתר לבצען. כלומר: חפירות בלתי-חוקיות בעל-פה. למרות זאת לא נקט אגף-העתיקות בכל השנים האלה שום פעולה נגד דיין.

● ברור כי הודעות דיין כוללות רק חלק אפסי של חפירותיו. הטענה שיתכן שהיו "הודעות בעל-פה" היא התחמקות בלתי-מכובדת מצד ראש האגף, הד"ר אברהם בירן. אילו הודיע דיין "בעל-פה" על חפירות בלתי-חוקיות, והדבר אף לא נרשם, היה זה מגלה מצב שערורייתי בי אגף-העתיקות.

● השר מודה שדיין לא קיבל מעולם היתר לסחור ולייצא עתיקות. אך לא ייתכן כי אנשי האגף לא ידעו שעתיקות מאוספו של דיין מוצעות למכירה בחנויות לתיירים, וכי מודעות על תערוכות

הדיין היומי

מאז החלו גיוויי "העולם הזה" על הפרות-החוק של משה דיין, דואגים אנשי יחסי-הציבור של דיין להכניס יומיום תצלום של גיבורם לעיתונות. תמונות אלה מצולמות כרוכזן על-ידי אנשי דיין עצמו, וברור כי רובם משקפים "מאורעות" שאורגנו מראש אך ורק למטרה זו.

ההגן רשימה של תצלומים של הימים האחרונים:

- יום ו', 10 בדצמבר: דיין נפרד משגריר ליבריה בישראל. (הארץ).
- דיין לוחץ את ידו של שחקן לפני מיטשח-כדורסל (מצריב). דיין בסידרת הרמטכ"לים לשעבר (ידיעות אחרונות).
- יום ג', 14 בדצמבר: דיין נפרד משגריר ליבריה (ידיעות אחרונות).
- יום ד', 15 בדצמבר: דיין במאמר על התעשייה האווירית (ידיעות אחרונות).
- יום ה', 16 בדצמבר: דיין מקבל את פני השבוי אחיקר אייל, שחזר ממצריים (בכל העיתונות). הארץ שם תמונה של דיין הממתין בעמוד הראשון, ואת הטייס עצמו בעמוד פנימי.
- יום ב', 20 בדצמבר: דיין במסיבה אצל מנטש (סידרת תצלומים במעריב).
- יום ג', 21 בדצמבר: דיין בתעלה (בכל העיתונות).
- יום ד', 22 בדצמבר: דיין נואם בירושלים (מעריב).
- יום ו', 24 בדצמבר: דיין מחבק את שכולה לרגל הוצאת ספר יזכור (בכל העיתונות).